

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

समाजकार्य विशारद (BACHLOR OF SOCIAL WORK) (B.S.W.)

परीक्षा : मे - २०२४

सत्र ४ थे

विषय : भारतातील सामाजिक कायदे (25 CP 4.3)

दिनांक : १७/०५/२०२४

गुण: ६०

वेळ: दु.२.०० ते दु. ४.३०

सूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य.

प्र.१ योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

(१०)

१. ----- म्हणजे कायदा तयार करणे व अंमलात आणणे.
अ) विधान ब) कायदा क) उध्येशीका ड) यातील कोणतेही नाही
२. विधान म्हणजे स्थानिक, राज्य किंवा ----- कायदे मंडळाद्वारे कायदा तयार करणे.
अ) राजकीय ब) राष्ट्रीय क) पद्धतशीर ड) धोरणात्मक
३. सर्व वैधानिक प्रस्ताव ----- या स्वरूपात आणावे लागतात.
अ) कायदा ब) दस्तऐवज क) विधेयक ड) यातील कोणतेही नाही
४. सामाजिक कायदे हे समाजातील ----- सदस्यांना प्रोत्साहन आणि संरक्षण देण्यासाठी आहे.
अ) स्त्री ब) दुर्बल क) बेकार ड) सर्व बरोबर आहे
५. सामाजिक सुरक्षेची तरतूद हे सामाजिक कायद्याचे ----- आहे.
अ) ध्येय ब) प्रेरणा क) उद्दीष्ट ड) विषय
६. हुंडा बंदी कायद्यामध्ये मालमत्ता, वस्तु किंवा ----- यांचा समावेश होता.
अ) पैसा ब) चांदी क) शेअर्स ड) यातील सर्व बरोबर
७. ----- वर्षपेक्षा कमी वयाच्या मुलाला कोणत्याही व्यवसायात कामास प्रतिबंध आहे.
अ) १४ ब) १५ क) १३ ड) १८
८. भारतीय संविधान हे जगातील सर्वात ----- संविधान आहे.
अ) मोठा ब) व्यापक क) पौराणिक ड) अचूक
९. ----- हे प्रास्ताविक विधान आहे.
अ) संविधान ब) कायदे करणे क) उध्येशीका ड) यातील कोणतेही नाही
१०. माहितीचा अधिकार विधेयक २००५ मध्ये भारतीय ----- मंजूर केले.
अ) सरकारने ब) संसदेने क) राष्ट्रपतीनी ड) पंतप्रधानांनी

प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(२०)

- १) कायद्याची व्याख्या व त्याची कार्ये स्पष्ट करा.
- २) सामाजिक कायद्याच्या उद्दीष्टांवर माहिती लिहा.
- ३) बालकामगार प्रतिबंध या कायद्याचे वैशिष्ट्य स्पष्ट करा.
- ४) भारतीय संविधानाचे वैशिष्ट्य ठळक मांडा.

प्र.३ खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

(१५)

- १) राज्य धोरणाच्या निर्देशक तत्वांवर माहिती लिहा.
- २) कौटुंबिक हिंसाचारापूसान महिलांच्या संरक्षणाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ३) माहिती अधिकाराची व्याख्या लिहा आणि या कायद्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट लिहा.

प्र.४. टीपा लिहा (कोणत्याही तीन)

(१५)

- १) विवाहाशी संबंधित कायदे

- २) बालन्याय अधिनियमाची वैशिष्टे
- ३) सामाजिक कायद्याची गरज
- ४) कायदेशीर मदत
- ५) भारतीय राज्यघटनेचा मसुदा याचा इतिहास

Sub : Social Legislation in India (25 CP 4.3)

Instructions: 1) All questions are compulsory

Q.1 Fill in the blanks by choosing correct alternative

(10)

1. ----- the preparing and enacting of law
a) Legislation b) Statute c) Preamble d) None of the above
2. Legislation is enacting of law by local, state or ----- legislature.
a) political b) national c) systematic d) strategic
3. All legislative proposals have to be brought in the form of -----.
a) Law b) document c) bills d) none of the above
4. Social Legislation is to promote and protect the ----- members of society.
a) women b) unemployed c) weaker d) All of the above
5. Provision of social security is the ----- of social legislation.
a) goal b) motive c) objective d) agenda
6. Dowry Prohibition Act includes property good or -----.
a) money b) silver c) shares d) All of the above
7. A child below age of ----- is prohibited from any occupation.
a) 14 b) 15 c) 13 d) 18
8. Indian Constitution is the ----- constitution in the world.
a) big b) lengthiest c) traditional d) perfect
9. ----- is an introductory statement.
a) Statutes b) Legislation c) Preamble d) None of the above
10. Right to Information bill was passed by ----- of India in 2005.
a) government b) Parliament c) President d) Prime Minister

Q.2 Answer in brief (Any two)

(20)

- 1) Define legislation. Explain functions of legislation.
- 2) Discuss on the objectives of social legislation.
- 3) Explain on the salient features of child labour prohibition act.
- 4) Describe on the salient features of Indian Constitution.

Q.3 Answer any one of the following. (Any one)

(15)

- 1) Write a note on directive principles of state policy.
- 2) Explain the salient features of protection of women from domestic violence.
- 3) Define RTI and explain the salient features of RTI Act.

Q.4 Short notes (any three)

(15)

- 1) Law related to marriage
 - 2) Salient Features of Juvenile Justice Act.
 - 3) Needs of Social Legislation.
 - 4) Note on Legal Aid
 - 5) History of drafting of Indian constitution.
-